

γλυκύφωνον γλώτταν τοῦ ἐναρέτου Φενελῶν, λαλοῦντος κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ χαρακτήρος του εἰς τὸν υἱὸν καὶ τὸν ἔγγονον τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ. Ἄλλα κόσον ἦτο ἐπι-σφαλῆς καὶ οἰκτρά ἡ θέσις Βασιλέως περικυκλωμένου ὑπὸ κενοδόξων, τρυφηλῶν καὶ διεφθαρμένων, ὡς τὰ κινέβρια, αὐλικῶν, λατρευομένου δὲ ὡς θεοῦ ἔωθεν μέ-χρις ἐσπέρας! Διότι ἐν ᾧ ἡ ἐξουσία ἐγένετο ἡμέραν παρ' ἡμέραν δεσποτικωτέρα, καὶ ἡ μὲν Ἀριστοκρατία ἐξήσθηνεῖτο ὑπὸ τῆς πολιτικῆς τοῦ Richelieu ὃ δὲ κληρὸς περιωρίζετο ὑπὸ τῶν Βουλευτηρίων· οὗτω δὲ ἐξηλείφοντο τὰ τελευταῖα ὀχυρώματα, τὰ ὁποῖα ἀνεχαίριζον τὴν ἐπίθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ψευδῶ-νυμος φιλοσοφία καὶ ἡ δυσέβεια διέσπειρον τὰς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν πολιτικῶν πράξεων, ἡ δὲ πρὸς τὴν Δημοκρατίαν κλι-σις πῦξαν ἀκαταπαύστως καὶ βαθμηδὸν ἐγένετο μάλ-λον κατάδηλος, (1) ὅτω ἐξηκολούθει κραταιομένη καὶ ἡ δύναμις τῆς Βασιλείας. Ἐκ τῶν ἀλληλομάχων δὲ τούτων διαθέσεων ἐμελλε νὰ προκύψῃ σωτηριώδης τις κρίσις, ἥτις καὶ συνέβη τῶντι κατὰ τὴν ὀρισμένην παρὰ τῆς Προνοίας ἡμέραν, ὥστε οὔτε ἡ ἀξιοθαύμα-στος ἀρετὴ τοῦ Ις. Λουδοβίκου, οὔτε ἡ ἐνθύμητις τῶν πρὸς τὸ ἔθνος εὐεργεσιῶν του ἴσχυσαν νὰ ἀναστειλώσι τὸν χεῖμαρρον τῶν συμβεβηκότων, ὅσα δύο ἤδη αἰῶ-νες παρεσκέασαν!

Σοφιστικὴ καὶ εὐλαβὴς ἐπὶ τοῦ ΙΒ'. Λουδοβίκου καὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ ἀντιβασιλείας, ἡ ἀντίστασις ἀνεφάνη αἰφνηδῶς ἐνεργητικὴ ὡς βία ἐπανάστασις ἐπὶ τῆς Συντακτικῆς συνελεύσεως, ἐπίβουλος καὶ ἀμφιρρέπῃ ἐπὶ τῆς Νομοθετικῆς, φονικὴ δὲ καὶ αἰμόδιφος ἐπὶ τῆς Συμβατικῆς. Ἐπειτα εἶδομεν ὡς διαρρέοντα ὑπὸ τῶν ἡδονῶν τρικοναετῆ γέροντα τὸ Διευθυντήριον σκλη-ρὸν ἐνταυτῷ καὶ ἀδύνατον.

Εἰς αὐτὴν τὴν παρακμὴν ἀναφανέντος τοῦ Βονοπάρτου καθ' ὅλην τῆς μεγαλοφυΐας του τὴν ὑπεροχὴν, τὸ Διευ-θυντήριον ὑπέκυψεν εἰς τὸν νικητὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Πυρραϊδῶν, τὸ δὲ στέμμα τῆς αἰθαλοῦς δάφνης, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἐπὶ τοῦ μετώπου κατέπληξε τοὺς ἐναντίους· ἐπειτα αὐτοὶ σχεδὸν τότε οἱ πατριάρχαι ἔτεινον εἰς ἰδιόζυγά τινα σκοπὸν ἀντικείμενον ἐκ δια-μέτρου εἰς τὰ μεγαλειόβολα τῆς Δημοκρατίας φρο-νήματα καὶ σχέδια. Οὕτως ὁ Barras ἐπεθύμει καθ' ἑαυτὸν τῆς Μοναρχίας τὴν ἀποκαταστασιν. Ὁ Sieyes συνειρμολόγει ἀπορωσίον τὴν τέρως Κυβερνήσεως ὡς μίγμα καὶ ἀπάνθισμα δῆθεν παντοίων ἑτεροειδῶν πολιτευμάτων· ἄλλοι δὲ πολυσριθμοὶ ἀναζητοῦντες καιράνον, εἴτε δικτάτορα ἀπέβλεπον εἰς τὸν Μορώ τὸν Jobert καὶ τελευταῖον εἰς τὸν Βονοπάρτην· πάντες ὅμως προσωχθημένοι ἐκ τῆς μετεώρου ἐνεστώσης κα-ταστάσεως ἦσαν πρόθυμοι νὰ τὴν ἀνταλλάξωσιν ὁμο-θυμαδὸν πρὸς ἄλλην τινα μονιμωτέραν τάξιν πραγ-μάτων, οὐδ' ἰδίισταζον χάριν τούτου νὰ θυσιάσωσι (χρείας τυχοῦσης) καὶ μέρος τι τῶν προνομίων τῆς κομπορρήμονος ἐλευθερίας. Ὅθεν ὁ Βονοπάρτης ὤρε-ληθεῖς ἐκ τῆς τοιαύτης διοικήσεως, κατώρθωσε μὲν

νὰ ἀναγορευθῆ ὑπὸ τῶν πιστῶν φίλων τοῦ εἰς τὴν νέδριον τῶν ἀρχαίων ἀρχηγὸς τῆς ἐνόπλου συντα-κτικῆς ἐν Παρισίοις, προκάλεσε ψήφισμα μεταβί-βον αὐτὴν εἰς τὸν Saint Cloud. Πάλιν λοιπὸν Saint Cloud ἦτο προωρισμένον νὰ γείνη ὑπερ-τοῦ θαύματος, χρησιμεῖον ὡς θέατρον ἐπαναστα-σίας, ἀλλὰ δραματικωτέρας τῶν προηγουμένων τῆν δουλοπρέπειαν ἐνταυτῷ τινων βουλευτῶν κλι-ματαῖαν μεγαλαυχίαν τῶν ἄλλων ἐνώπιον μόλις το-κοστατοῦς στρατηγοῦ.

Τότε εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν ἀρχαίων ὁ Pierre Lemercier κηρύξας ἀρξαμένην τὴν συνεδρίασιν ε-πεινε τὴν οὐττασιν γενικοῦ Συνεδρίου πρὸς σωτη-ρίαν τῆς πατρίδος. Ἡ γνώμη αὕτη ἐκίνησε μέγαν ἐπι-βρον· καὶ ὁ μὲν Δαλφόνς ἐζήτησε νὰ ὁμόσωσι ὅρκον τῆς πίστεως ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος πάντε Βουλευταὶ· ὁ δὲ Cornuder ὑπολαβὼν εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ Συντάγματος ἐννοῆ ὁ προαγορευτὰς τῆς ριαρχίαν τοῦ ἔθνους, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσο-κίαν καὶ τῶν ἀρχῶν τὴν ἀνεξαρτησίαν, αὐτὸς πρώτος κί-κιζετο· ἀλλ' ἐνθυμοῦ, προσέθηκεν, ὅτι ἐν ὀνόματι ἐλευθερίας ταύτης τὸ παράνομον Διευθυντήριον ἐ-δάτε νὰ δολοφονήσῃ τὴν ἐλευθερίαν. Τότε ὁ Νι-λέων ἀνευφημούμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βουλευτή-ριον· ἀλλ' ἔχων καὶ τὰς ἰδέας ἐπὶ συγκεχυμένας καὶ ἄ-λόγους διακεκομμένους, ἰδοκίμασε μόνον νὰ δια-τυρηθῇ κατὰ τῶν ἐπιθέτων, τὰ ὁποῖα ἤκουεν ἀπὸ-μενα εἰς αὐτὸν ὡς Κρομβέλλου καὶ τυράννου· ἰδο-κίμασε νὰ διαβεβαιῶν αὐτοὺς περὶ τῆς εὐλικρινείας του ὅτι δειξά, εἶπε, διὰ τῶν πραγμάτων πόσον ἐπι-ἀρρωστωμένοι εἰς τὴν Δημοκρατίαν· διακη-ρύσσων καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν ὅτι ἅμα ἐ-λάθωσιν οἱ κίνδυνοι, θέλω παραιτηθῆ τῆς ἐξου-σίας, τὴν ὅποιαν με περιβάλετε. » Ἡ τὰς τῆς αὐτῆς ἐνεκρίθη διὰ πλειοψηφίας ἐ-πὶ τῆς ὁμοθυμαδὸν ταραχῆ διηγέρθη ἐν μέσῳ τοῦ Συμβουλίου πεντακοσίων πλησίον κειμένου· ὁ δὲ πρόεδρος ὁ Λουκιανὸς Βονοπάρτης ἠδυνάτε νὰ καθυσταθῇ ὁ-θόρυβον, ἂν καὶ εἶχεν ἰκανὴν τὴν τόλμην καὶ ἐπι-βουλίαν νὰ ἐπιβίβῃ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων νὰ κρηυχθῇ ἐνοχοῦ-σιν τὸν Βονοπάρτην καὶ νὰ πέσῃ ἡ κοίρανα (δικτατορία) ἐ-κ τῆς λαγμός δὲ οὗτος ἀντήχει παντοῦ. Τότε προ-εβίβῃ εἰς τὴν θύραν ὁ Βονοπάρτης ἐκίνησε νέας καὶ ἐ-κρηυγὰς. Μακρὰν τὸ ἔϊφος· μακρὰν οἱ ὀπίσθη ἀνεφώνησαν πανταχόθεν, κάτω ὁ Κοίρανος (δ-κτατορ.) Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Grandmaison ἐ-βίβῃ ὡς νὰ ὁμόσωσι τὸν προειρημένον ὅρκον τῆς πί-στεως· ὁ δὲ Bigounet λαβὼν τὸν Βονοπάρτην ἐκ τοῦ λα-οῦ εἶπε, παράβολε ἄνθρωπε; Παραβιάζεις τὴν ἐπι-βουλίαν τῶν νόμων· φύγε! ὁ δὲ Βονοπάρτης ὡρμή-σεν ἀγανακτικῶς μόλις ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ λέγειν ἐξελθὼν ἀνέβη τὸν ἵππον του· ἀλλ' ὁ Μοῦράτ ἐ-βίβῃ εἰς ἐκδικήσιν, τότε ἐπαναστρέψας ὁ Βονο-πάρτης ἐκάλεσε παραχρῆμα εἰς τὰ ἔπλα τοὺς στρα-τιώτας (1).

(1) Ἀνέκαθεν αἱ παρεκβάσεις τῆς Βασιλείας προητοίμασαν τὴν δημοκρατίαν.

(1) Εἶμαι ὁ θεὸς τοῦ πολέμου, εἶπε πρὸς τὸν λαόν.